

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bescherm uw kind tegen 12 infectieziekten

Rijksvaccinatieprogramma

In Nederland gingen vroeger veel kinderen dood aan infectieziekten waartegen nu vaccins bestaan. Omdat bijna alle kinderen in Nederland worden gevaccineerd komen deze infectieziekten nauwelijks meer voor. Dankzij het Rijksvaccinatieprogramma kunnen alle kinderen in Nederland kosteloos worden gevaccineerd.

Wat zijn infectieziekten?

Infectieziekten zijn vaak besmettelijke ziekten. Ze kunnen voor epidemieën zorgen als kinderen er niet tegen worden gevaccineerd. Infectieziekten worden veroorzaakt door bacteriën en virussen.

95% van alle kinderen in Nederland is gevaccineerd.

Waarom is vaccineren belangrijk?

Met vaccinatie beschermt u uw kind. Als we niet vaccineren, komen de infectieziekten weer terug. Daarom is het zo belangrijk dat ieder kind meedoet aan het Rijksvaccinatieprogramma. Het Rijksvaccinatieprogramma verzorgt ongeveer 2,5 miljoen vaccinaties per jaar.

Tegen welke ziekten worden kinderen beschermd?

In Nederland worden kinderen beschermd tegen 12 ernstige infectieziekten. Het vaccinatieprogramma start als een kind tussen de 6 en 9 weken oud is.

1. Difterie

Difterie is een ernstige keelontsteking. Kinderen die difterie hebben, lopen een risico om te stikken. Difterie komt in Nederland nauwelijks meer voor. Als er niet meer tegen gevaccineerd wordt, komt de ziekte weer terug.

2. Kinkhoest

Kinkhoest veroorzaakt heftige hoestbuien en kan maanden duren. Dit kan bij baby's tot uitputting en hersenschade leiden. Ze kunnen er ook aan overlijden. Kinkhoest is niet volledig te voorkomen door vaccinatie, maar verloopt bij gevaccineerde mensen minder ernstig. Omdat kinkhoest nog steeds voorkomt in Nederland, is het belangrijk om pasgeboren baby's zo vroeg mogelijk te vaccineren.

3. Tetanus

Tetanus kan leiden tot het verkrampen van alle spieren. Zonder behandeling is tetanus dodelijk. Tetanus is niet besmettelijk. Een kind kan tetanus krijgen als het wordt gebeten door een (huis)dier of als er straatvuil in een wond komt.

4. Polio

Polio is een zeer ernstige infectieziekte die verlamming van benen, armen en ademhalingspijpen veroorzaakt.

5. Hib-ziekte

De Hib-bacterie veroorzaakt ernstige infecties zoals bloedvergiftiging, hersenvliesontsteking, strotklepontsteking, longontsteking of gewrichtsontsteking.

6. Hepatitis B

Hepatitis B is een ontsteking van de lever. Chronische hepatitis B kan verschrompeling van de lever en leverkanker veroorzaken. Het vaccin beschermt levenslang.

7. Pneumokokkenziekte

Pneumokokken zijn bacteriën die bloedvergiftiging, ernstige longontsteking en hersenvliesontsteking veroorzaken. Ook kan het kind doof worden. Het vaccin werkt tegen de meest voorkomende typen pneumokokken.

8. Bof

Bof is een infectie van de speekselklieren. Daarom hebben kinderen met bof een dikke wang en nek. Soms ontstaat hersenvliesontsteking.

9. Mazelen

Mazelen is een vlekjesziekte met hoge koorts en huiduitslag. Vaak ontstaat oortontsteking en longontsteking en soms een hersenontsteking. Mazelen is heel besmettelijk. Soms overlijdt een kind aan mazelen.

10. Rodehond

Rodehond is een vlekjesziekte. Je merkt er weinig van, maar de ziekte is wel besmettelijk. Tijdens de zwangerschap is rodehond gevaarlijk voor de ongeboren baby. De baby kan met ernstige afwijkingen worden geboren.

11. Meningokokkenziekte C

Kinderen met meningokokkenziekte C kunnen hersenvliesontsteking en bloedvergiftiging krijgen. Als ze genezen zijn, kunnen ze blijvend last houden van doofheid, leer- en gedragsproblemen. En als gevolg van bloedvergiftiging moet soms een arm of been worden geamputeerd.

12. HPV

Humaan papillomavirus (HPV) is een besmettelijk virus dat baarmoederhalskanker kan veroorzaken. Het vaccin beschermt tegen 2 typen HPV die samen ongeveer 70% van de gevallen van baarmoederhalskanker veroorzaken.

Zijn vaccins veilig?

Vaccins worden uitvoerig getest voordat ze op de markt komen. Juist omdat vaccins aan gezonde kinderen worden gegeven, wordt streng gecontroleerd op bijwerkingen. Er wordt veel onderzoek gedaan naar de risico's bij grote groepen kinderen (duizenden tot miljoenen). Daaruit blijkt dat vaccinaties veilig zijn. Er is geen verband gevonden tussen de vaccinaties van het Rijksvaccinatieprogramma en bijvoorbeeld hersenbeschadiging, een ontwikkelingsachterstand, epilepsie, diabetes, autisme of wiegendood.

Laat u uw kind ook vaccineren?

Vaccineren biedt een belangrijke bescherming voor uw kind. U besluit zelf of u uw kind laat vaccineren. Kijk op www.rijksvaccinatieprogramma.nl voor meer informatie over de ziekten en de vaccinaties. U kunt uw vragen ook stellen aan de arts of verpleegkundige op het consultatiebureau.

Wanneer krijgt uw kind de vaccinaties?

Kinderen worden gevaccineerd vanaf 6 weken oud. Voor een goede bescherming is het belangrijk dat uw kind het vaccinatieschema helemaal volgt.

Vaccinatieschema

Fase 1	Inenting 1	Inenting 2
 6-9 weken	DKTP Hib HepB	Pneu
 3 maanden	DKTP Hib HepB	
 4 maanden	DKTP Hib HepB	Pneu
 10-11 maanden	DKTP Hib HepB	Pneu
 14 maanden	BMR	MenC

Betekenis afkortingen

D Difterie
 K Kinkhoest
 T Tetanus
 P Polio
 Hib Haemophilus influenzae type b
 HepB Hepatitis B

Pneu Pneumokokken
 B Bof
 M Mazelen
 R Rodehond
 MenC Meningokokken C
 HPV Humaan Papillomavirus

Fase 2	Inenting 1	Inenting 2
 4 jaar	DKTP	

Fase 3	Inenting 1	Inenting 2
 9 jaar	DTP	BMR

Fase 4	Inenting 1	Inenting 2
 12 jaar	HPV	HPV (6 maanden later)

Is mijn kind ook beschermd als het nog niet (volledig) is gevaccineerd?

Nee, het is belangrijk dat de hele serie wordt afgemaakt. Pas dan ontstaat er langdurige bescherming. Omdat bijna alle kinderen meedoen aan het Rijksvaccinatieprogramma, komen de meeste ziekten in Nederland nauwelijks meer voor.

Kan mijn kind wel gevaccineerd worden als het ziek is en medicijnen gebruikt?

Overleg vóór de vaccinatie met de arts of verpleegkundige die de vaccinatie geeft. Soms is het beter om de vaccinatie uit te stellen.

Krijgt uw kind last van bijwerkingen na de vaccinatie?

Dat kan, maar het hoeft niet. Kinderen reageren verschillend op een vaccinatie. De meeste bijwerkingen beginnen op de dag van de vaccinatie. Vaak zijn ze binnen 2 dagen weer over. Bij de vaccinatie tegen bof, mazelen en rodehond (BMR) beginnen de bijwerkingen 5 tot 12 dagen na de vaccinatie.

Geef uw kind liever geen paracetamol vóór de vaccinatie. Het vaccin kan dan minder goed werken.

Waar hebben kinderen soms last van na de vaccinatie?

- Pijn bij het bewegen van de arm of het been waarin is geprikt.
- Rode plek, een zwelling of pijn op de plek van de vaccinatie.
- Hangerigheid en huilen.
- Koorts.
- Baby's kunnen onrustig slapen of extra veel slapen.
- Kinderen vanaf 4 jaar kunnen flauwvallen door de spanning.

Tips als uw kind last heeft van bijwerkingen

- Door knuffelen en afleiding wordt de pijn minder.
- Koorts? Zorg dat uw kind genoeg drinkt.
- Pijn op de plek van de prik? Raak de arm of het been dan zo weinig mogelijk aan. Door het aanraken kan de pijn erger worden.
- Is uw kind huilerig en heeft het veel pijn op de dag van de vaccinatie? Dan kunt u paracetamol geven. Kijk in de bijsluiter hoeveel uw kind mag hebben.
- Soms hebben ouders de neiging om hun kind te schudden. Doe dit nooit. Het kan hersenbeschadiging veroorzaken.

Maakt u zich zorgen over uw kind, omdat bijvoorbeeld de koorts en hangerigheid langer dan 2 dagen duren? Overleg dan met uw huisarts. De klachten van uw kind kunnen ook van een andere ziekte komen.

Heeft uw kind last gehad van een bijwerking?

Meld een bijwerking aan de arts of verpleegkundige die de vaccinatie heeft gegeven. Alle bijwerkingen worden onderzocht door het Bijwerkingencentrum Lareb. U kunt ook zelf een bijwerking melden via www.lareb.nl.

De bijsluiter

Bij elk vaccin hoort een bijsluiter met informatie over de vaccinatie. De actuele bijsluiters staan op www.rijksvaccinatieprogramma.nl/bijsluiters.

Gegevens over de vaccinatie

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) zorgt dat u op tijd wordt geïnformeerd over vaccinaties. De vaccinatiegegevens worden door het RIVM bewaard volgens de Wet Bescherming Persoonsgegevens en alleen gebruikt voor het Rijksvaccinatieprogramma.

Meer weten?

Kijk op www.rijksvaccinatieprogramma.nl of stel uw vraag aan de arts of verpleegkundige op het consultatiebureau.

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

juli 2015

De zorg voor morgen begint vandaag